

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 129/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. marca 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Consilior Iuris s. r. o., Radlinského 51, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Dupkala, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31 CoE 49/2017 z 29. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 31 CoE 49/2017 z 29. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ bol ako povinný účastníkom exekučného konania vedeného Okresným súdom Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 Er 60/2015 (pôvodne sp. zn. 5 Er 17/2011). Exekúcia bola vedená na základe exekučného titulu – rozsudku okresného súdu pre zmeškanie č. k. 2 Cb 19/2010-68 z 2. novembra 2010. Označeným rozsudkom bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť sumu 72 469,65 € s príslušenstvom pôvodnému oprávnenému. Na miesto pôvodného oprávneného uznesením okresného súdu č. k. 5 Er 17/2011-37 z 8. júna 2011 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 CoE 50/2012-262 z 31. augusta 2012 do exekučného konania vstúpil nový oprávnený. Výkonom exekúcie bol na základe návrhu nového oprávneného na zmenu exekútora poverený súdny exekútor [REDACTED] (uznesením okresného súdu č. k. 5 Er 17/2011-464 z 11. júna 2014).

Uznesením č. k. 7 Er 60/2015-1120 z 26. mája 2016 okresný súd exekúciu zastavil s tým, že o trovách exekúcie rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že uznesenie okresného súdu č. k. 2 Cb 19/2010-176 z 30. decembra 2015 bolo zmenené tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 2 Cb 19/2010-68 z 2. novembra 2010 (t. j. exekučný titul) bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Cob 40/2016 z 12. apríla 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. mája 2016. Keďže rozhodnutie, ktoré bolo podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené, súd exekúciu podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil. Uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie v spojení s potvrdzujúcim uznesením krajského súdu č. k. 1 CoE 125/2016-1154 z 29. novembra 2016 nadobudlo právoplatnosť 2. januára 2017.

O trovách exekúcie rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 7 Er 60/2015 zo 16. februára 2017 (vydaným sudcom) tak, že zaviazal sťažovateľa nahradiť súdnemu exekútorovi zo vzniknutých trov exekúcie vo výške 9 723,26 € ich dosiaľ neuhradenú časť vo výške 1 990,58 € do troch dní od doručenia uznesenia. Zároveň rozhodol o tom, že oprávnenému a sťažovateľovi sa nárok na náhradu trov exekučného konania nepriznáva. Z odôvodnenia označeného uznesenia vyplýva, že súdny exekútor doručil okresnému súdu vyúčtovanie trov exekúcie, ktorým žiadal priznať trovy exekúcie vo výške 2 079,92 € (pozostávajúce z náhrady hotových výdavkov vo výške 1 705 €, náhrady za stratu času vo výške 14,52 €, dane pridanej hodnoty a trov oprávneného za vydanie poverenia vo výške 16,50 €, pozn.). Súdny exekútor zároveň uviedol, že odmena mu už bola uhradená z čiastočného vymoženía pohľadávky, a preto si odmenu neuplatňuje. Okresnému súdu súdny exekútor predložil aj vyúčtovanie vymoženej pohľadávky, ktorá bola vymožená čiastočne spolu v sume 32 269,07 €, z čoho bola uspokojená pohľadávka súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti v sume 7 732,68 €. Okresný súd po preverení jednotlivých položiek uplatnených súdnym exekútorom (spolu v sume 2 079,92 €) uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi sumu 1 990,58 €.

Výrok o povinnosti sťažovateľa zaplatiť sumu 1 990,58 € súdnemu exekútorovi odôvodnil okresný súd v uznesení zo 16. februára 2017 tým, že „v exekučnom konaní zásadne platí, že trovy exekúcie platí povinný a tieto sa vymáhajú spolu s vymáhanou pohľadávkou ako jej príslušenstvo. Takáto zásada, že trovy exekúcie hradí (znáša) povinný, spravidla platí i pri zastavení exekúcie (§ 197 ods. 1 EP). Výnimkou z tejto zásady je ustanovenie § 203 EP, podľa ktorého súd môže, prípadne musí, za určitých okolností zaviazat' na náhradu trov exekúcie oprávneného. V danom prípade však neboli splnené podmienky (predpoklady) na postup podľa § 203 ods. 1 EP stanovené v hypotéze daného ustanovenia, a preto súd nemohol uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť trovy exekúcie (ich doposiaľ neuhradenú časť). Oprávnený totiž nijakým spôsobom nezavinil zastavenie predmetnej exekúcie. V čase podania návrhu na jej vykonanie bol exekučný titul (rozsudok Okresného sudu Dolný Kubín č. k. 2 Cb 19/2010-68 z 02. 11. 2010), ako to vyplýva aj zo súdom vyznačenej doložky, právoplatný a vykonateľný. K jeho zrušeniu došlo až po začatí exekučného konania, a to v rámci konania iniciovaného povinným na zrušenie

kontumačného rozsudku, ktorý predstavoval exekučný titul v tomto konaní, v rámci ktorého súd druhej inštancie v zrušujúcom uznesení z 12. 04. 2016 sp. zn. 13 Cob 40/2016 konštatoval, že neboli riadne splnené podmienky doručenia uvedeného rozsudku povinnému, a tento teda nemohol nadobudnúť právoplatnosť ani vykonateľnosť. V čase podania návrhu na vykonanie exekúcie však toto oprávnený, ani pri náležitej opatrnosti, nemohol predpokladať. Preto súd o trovách exekúcie rozhodol tak, že s poukazom na § 179 ods. 1 EP uložil povinnému povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi doposiaľ neuhradenú časť dôvodne vzniknutých trov exekúcie súdneho exekútora, ktorých výška bola ustálená na sumu 9 723,26 €, ich doposiaľ neuhradenú (nevymoženú) časť vo výške 1 990,58 eura, a to v lehote troch dní od doručenia tohto uznesenia.“.

Pokiaľ ide o ostatné trovy exekúcie, t. j. náklady, ktoré vznikli v priebehu exekučného konania jeho účastníkom (najmä súdne poplatky a trovy právneho zastúpenia), okresný súd s poukazom na § 9a ods. 1 Exekučného poriadku aplikáciou (*a contrario*) § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dospel k záveru, že ani jednému z účastníkov nevznikol nárok na ich náhradu, pretože zastavenie exekúcie nezavinil ani jeden z nich.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 7 Er 60/2015 zo 16. februára 2017 odvolanie, v ktorom namietal, že okresný súd nepostupoval podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorý umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť zásadu ustanovenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, t. j. že náklady súdneho exekútora uhrádza povinný a povinnosť nahradiť trovy exekúcie sa uloží oprávnenému. Sťažovateľ v odvolaní poukázal na skutočnosť, že exekučný titul bol zrušený na základe jeho návrhu, v ktorom argumentoval, že neboli splnené zákonné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie vzhľadom na to, že súdne písomnosti mu neboli riadne doručené. Sťažovateľ zastáva názor, že rozsudok pre zmeškanie nikdy nenadobudol právoplatnosť, a preto ani nemohol byť exekučným titulom. Z toho sťažovateľ vyvodzuje, že ak oprávnený na základe rozsudku pre zmeškanie inicioval exekúciu a táto bola zastavená, tak zastavenie exekúcie zavinil výlučne oprávnený. Oprávnený mal a mohol podľa sťažovateľa predvídať, že súd môže dať povinnému za pravdu. Sťažovateľ navyše uvádza, že súdny exekútor si časť

svojich trov započítal z prostriedkov, ktoré získal nezákonnou exekúciou, pretože postupoval v rozpore s § 56 ods. 6 Exekučného poriadku, keď zinkasoval prostriedky z účtu sťažovateľa napriek tomu, že v tom čase ešte nebolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľa na odklad exekúcie. Rovnako aj druhý výrok napadnutého uznesenia spočíva podľa sťažovateľa na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože neobstojí právny názor okresného súdu, podľa ktorého zastavenie exekúcie procesne nezavinil ani jeden z účastníkov konania, keďže je zrejmé, že zastavenie exekúcie zavinil oprávnený. Podľa sťažovateľa by mal byť preto oprávnený zaviazaný na náhradu trov exekúcie sťažovateľovi.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 31 CoE 49/2017 z 29. júna 2017 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil a účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odvolací súd založil na názore, podľa ktorého (aj s poukazom na rozhodovaciu prax, na ktorú súčasne odkázal, pozn.) oprávnený nemohol predvídať zrušenie exekučného titulu a bolo by v rozpore so všeobecnou zásadou spravodlivosti, aby bol zaťažený povinnosťou znášať trovy exekúcie. Podľa krajského súdu zavinenie oprávneného nemožno vyvodzovať ani zo základného konania. Napadnuté uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 3. augusta 2017.

Sťažnosť adresovanú ústavnému súdu, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 31 CoE 49/2017 z 29. júna 2017 sťažovateľ odôvodňuje predovšetkým tým, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je založené na takom výklade aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý je právne neudržateľný (poukazujúc na § 203 ods. 1 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku). Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že rozsudok pre zmeškanie bol vydaný bez splnenia zákonných podmienok, pretože mu nebol okresným súdom riadne doručený. Fikcia doručenia podľa sťažovateľa nemohla byť uplatnená, pretože okresnému súdu bola známa jeho iná adresa, na ktorú mu však zásielky nedoručoval, a o tejto adrese mal vedomosť aj oprávnený, pretože okresný súd s ňou oboznámil účastníkov konania. Ak napriek tomu oprávnený podal návrh na exekúciu, tak podľa sťažovateľa on zavinil zastavenie exekúcie,

pretože mal a mohol predpokladať zrušenie rozsudku pre zmeškanie v dôsledku procesného pochybenia okresného súdu, o ktorom vedel. Napriek tomu okresný súd viedol exekúciu na základe rozsudku, ktorý podľa sťažovateľa nikdy nenadobudol právoplatnosť. Za tejto situácie mala byť podľa sťažovateľa (vzhľadom na skutočnosť, že bol v exekučnom konaní úspešný) povinnosť nahradiť mu trovy potrebné na účelné bránenie práva uložená oprávnenému. Sťažovateľ tiež namieta, že súdny exekútor si zinkasoval prostriedky z jeho účtu po tom, čo podal návrh na odklad exekúcie, hoci po tomto úkone sťažovateľa bol súdny exekútor povinný zdržať sa vykonávania úkonov smerujúcich bezprostredne k vykonaniu exekúcie.

Na základe popísanej sťažnostnej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo na súdnu ochranu sťažovateľa zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základné ľudské právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k.: 31 CoE/49/2017 zo dňa 29. 06. 2017 porušené bolo.

2) Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k.: 31 CoE/49/2017 zo dňa 29. 06. 2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3) Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 25.000,- EUR.

4) Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri predbežnom prerokovaní sa ústavný súd sústredil na posúdenie toho, či nie je sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či

táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd zároveň ešte pred posúdením opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa s poukazom na svoje ústavné postavenie považuje za potrebné zdôrazniť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Aplikujúc uvedené východiská svojho prieskumu ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie, v ktorého odôvodnení poukázal krajský súd najprv na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 4/2010 zo 6. októbra 2010, podľa ktorého § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za

stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie; súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Krajský súd teda pripustil, že § 203 Exekučného poriadku mu umožňuje pri zastavení konania prelomiť zásadu ustanovenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku (t. j. že náklady súdneho exekútora uhrádza povinný) a uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Podmienkou takéhoto postupu je ale určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Krajský súd v ďalšej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza:

«... Oprávnený znáša trovy, ktoré zaviniť (§ 136 ods. 4, § 203 ods. 1) alebo trovy exekúcie na nemajetného povinného. Oprávnený je zaviazaný na úhradu trov exekúcie podľa princípu zavinenia a princípu voľnej úvahy súdu. Výnimkou je ustanovenie § 203 ods. 2 Exekučného poriadku (zastavenie preto, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie), kedy musí oprávnený uhradiť trovy exekúcie, aj keď zastavenie nezaviniť a nemohol ho predvídať (k priznaniu trov exekúcie podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 MCdo/15/2011 zo dňa 19. 01. 2012 alebo 3 MCdo 10/2011 zo dňa 24. 11. 2011 alebo sp. zn. 6 MCdo 11/2011 zo dňa 29. 02. 2012). Trovy exekúcie, ktoré má súdnemu exekútorovi uhradiť oprávnený, určuje vždy exekučný súd. Tieto trovy nemôže určiť súdny exekútor podľa § 201 a § 202 Exekučného poriadku.

... Povinný má nárok na náhradu trov konania voči oprávnenému subsidiárne podľa § 256 ods. 1 CSP, len ak oprávnený zaviniť, že sa muselo konanie (exekučné konanie) zastaviť.

... Kritérium procesného zavinenia treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalobca v konaní požadoval, resp. akého výsledku sa domáhal, a skutočnosťou, pre ktorú bolo konanie zastavené. To znamená, že použitý termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (napr. aj prejav vôle spočívajúci v návrhu na zastavenie exekúcie). V prípade, že takého správanie oprávneného viedlo k zastaveniu exekúcie, (resp. aj v ostatných prípadoch, kedy nebolo príčinou zastavenia exekúcie správanie oprávneného), na záver o zavinení oprávneného treba ešte

zistiť, či oprávnený pri náležitej opatrnosti mohol predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Tento spôsob posudzovania zavinenia pri určení náhrady trov exekúcie súdneho exekútora voči oprávnenému vyplýva z § 203 Exekučného poriadku a z judikatúry, a preto podľa názoru odvolacieho súdu tieto zásady náhrady trov exekúcie vo vzťahu súdny exekútor - oprávnený, treba použiť aj na vzťah oprávnený - povinný, teda ustanovenie § 256 ods. 1 CSP treba vykladať vo svetle zásad náhrady trov exekúcie.

... Napr. v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. júla 2010, sp. zn. 3 MCdo 11/2009 vyslovil: „Ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy (§ 146 ods. 2 O. s. p.). Citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku umožňuje aj pri zastavení konania priznať účastníkovi náhradu trov konania proti tomu účastníkovi, ktorý zaviniť jeho zastavenie. Zavinenie sa však posudzuje z procesného hľadiska, teda podľa procesného výsledku. I keď uvedené ustanovenie môže prichádzať do úvahy aj pri rozhodovaní o trovách exekúcie v exekučnom konaní (§ 251 ods. 4 O. s. p. v súvislosti s nedostatkom výslovnej úpravy v Exekučnom poriadku), jeho aplikácia v predmetnej veci nebola správna. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie, z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená totiž postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda aj prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania, nemohla ovplyvniť. Okrem toho súd by bol povinný exekúciu zastaviť z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania.“

... V predmetnej veci bolo treba posúdiť, či oprávnený mohol predvídať, že exekučný titul bude zrušený. Nie je v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti, aby oprávnený, ktorý podal dôvodný návrh na vykonanie exekúcie, bol zaťažovaný povinnosťou znášať a hradiť trovy exekúcie, ak svojím chovaním procesné nezaviniť zastavenie exekúcie dôvodne začatej a ak v čase začatia exekučného konania bol v dobrej viere a ani v hrubých rysoch nemohol predvídať zastavenie exekúcie z dôvodu uplatneným povinným v námietke proti exekúcie. Návrh na začatie exekúcie bol podaný dňa 17. 01. 2011, pričom exekučný

titul bol opatrený doložkou právoplatnosti - 06. 12. 2010 a vykonateľnosti - 09. 12. 2010 (výrok I. vo veci samej). Náležitá opatrnosť je subjektívna kategória, avšak posúdenie či oprávnený mohol/nemohol predvídať zastavenie je objektívne, zohľadňujú sa všetky okolnosti, nielen, ktoré oprávnený vedel, ale aj mohol a mal vedieť. Odvolací súd je toho názoru, že dňa 17. 01. 2011 oprávnený nemohol vedieť a ani nemal vedieť, že v apríli 2016 odvolací súd zruší exekučný titul. Zavinenie oprávneného nie je možné vyvodzovať zo základného konania, či oprávnený zaviniť, že došlo k nesprávnej aplikácii fikcie doručenia, t.j. odvodiť procesné zavinenie na zastavení exekúcie z úspešnosti strán v odvolacom konaní, v ktorom sa rozhodlo o zrušení exekučného titulu z dôvodu vyvrátenia domnienky doručenia náhradným spôsobom.

... O trovách súdneho exekútora exekučný súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď zisťoval, či oprávnený procesne zaviniť zastavenie exekúcie, rovnako správne rozhodol aj o nároku povinného na náhradu trov konania, a preto odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.»

Reflektujúc citované ústavný súd opakovane pripomína, že podľa sťažovateľovej argumentácie k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť nesprávnym výkladom a aplikáciou § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, pretože hoci bola splnená hypotéza tejto normy (podľa sťažovateľa oprávnený zaviniť zastavenie exekúcie), krajský súd dospel k opačnému záveru, v dôsledku čoho pri rozhodovaní o trovách toto ustanovenie neaplikoval, hoci ho podľa sťažovateľa na jeho vec mal aplikovať.

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že odvolací súd vychádzajúc z princípu obsiahnutého v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku (podľa ktorého odmenu súdneho exekútora, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času ako aj daň z pridanej hodnoty uhradza povinný) skúmal aj to, či vo veci sťažovateľa prichádza do úvahy aplikácia výnimky z tohto princípu obsiahnutá v § 203 Exekučného poriadku.

Krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že § 203 Exekučného poriadku umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť zásadu ustanovenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, avšak iba v zákonom ustanovených prípadoch, keď podmienkou takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného, ktoré však v tomto konaní nezistil.

Vo vzťahu k nepriznaniu práva sťažovateľa na náhradu trov proti oprávnenému krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že povinný má nárok na náhradu trov konania proti oprávnenému subsidiárne podľa § 256 ods. 1 CSP len vtedy, ak oprávnený zaviniť, že sa muselo konanie (exekučné konanie) zastaviť. Krajský súd sa preto sústredil na posúdenie, či oprávnený mohol predvídať, že exekučný titul bude zrušený. V tejto súvislosti z inak nesporného skutkového stavu odvolací súd uzavrel, že oprávnený zrušenie exekučného titulu predvídať nemohol. Na tom nič nemení podľa krajského súdu argument sťažovateľa, podľa ktorého oprávnený mal zohľadniť svoju vedomosť o inej adrese sťažovateľa pre doručovanie písomností a túto okolnosť vyhodnotiť tak, že neboli splnené podmienky pre začatie exekúcie, pretože exekučný titul nebol právoplatný a vykonateľný (napriek tomu, že na ňom bola vyznačená súdom doložka o jeho právoplatnosti a vykonateľnosti). Na margo neudržateľnosti tejto úvahy sťažovateľa ústavný súd dodáva i to, že táto úvaha nezohľadňuje charakter rozsudku ako verejnej listiny, ktorej súčasťou je i súdom vyznačená doložka o právoplatnosti a vykonateľnosti súdneho rozhodnutia. Za tejto situácie nemôže byť v žiadnom prípade na ťarchu toho, kto postupuje v dôvere v doložku o právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku vyznačenú súdom, ak neskôr dôjde k jeho zrušeniu.

Sumarizujúc svoje zistenia ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení podrobne objasnil, z akých úvah pri výklade aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku vychádzal, a jeho právne závery sú aj podľa názoru ústavného súdu založené na dostatočnom zistení skutkového stavu a sú výsledkom primeranej aplikácie a výkladu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, nie sú arbitrárne ani zjavne neodôvodnené, a preto sú ústavne akceptovateľné a udržateľné.

V nadväznosti na uvedené závery ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou ešte pripomína, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Ústavný súd nezistil pri predbežnom prerokovaní žiadne také skutočnosti, ktoré by signalizovali, že napadnutým uznesením mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku uplatnený krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi obsahom základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru) a napadnutým uznesením krajského súdu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o porušení sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2018